

Indtryk. (Afbrydelse af Gad). Ja, den Sag om Gravene, som det erede Medlem her bageved nævnte, ligger ikke for. Men uaiget det nævnte Forhold ere Sundhedsforholdene overmaade gode, og man kan vel ikke Andet end paaffjonne, at de ere blevne saaledes, og at navnlig Institutets Forstander har Del deri. Jeg antager, at erede Medlemmer have gennemlaest den Betænkning, som ligger for fra ham; jeg synes, den er saa vel, saa dygtig og praktisk ubearbejdet, at den giver tilfredsstillende Indblik i hele denne Sags Gang og Ordning, og jeg skal derfor ikke komme videre tilbage dertil; kun kommer jeg leilighedsvis til at berøre et og andet Punkt deri. Altsaa, Døvtummesagen er ordnet ved den af mig nævnte Fundats og senere følgende Plakater. Det er ogsaa utvivlsomt, at Statens Ordning dog til Syvende og sidst i ethvert Fald har været heldig; thi man tager ikke meget fejl, naar man siger, at netop det, at Staten har taget Sagen i sin Haand, har gjort to Ting, baade at vi ere komne fremfor andre Stater i den Retning med denne Sag — man ser jo, at andre Stater stræbe efter at komme til det Standpunkt, hvortil vi ere naaede her i Landet — og tillige at hele Tidstagen, Landsvagesagen, har faaet et Stød fremad, saaledes, at vi nu staa, tror jeg, forudsat at man kan faae dette Lovforslag heldig ført igjennem, om ogsaa Et og Andet maa forandres deri, ved Afslutningen af Sagen angaaende uegentlig Døvtumme og Landsvage. Der er nemlig ingen Tvivl om, at efter at Staten har gjort det til en Pligt, at de paagældende Børn skulle ind paa Anstalten, efter at de have naaet 8-Mars Alderen, er den ogsaa nødt til at sørge for, at der bliver Plads til dem. Det er tilfredsstillende oplyst i den af mig før nævnte Betænkning, at der allerede ikke er Plads til mere end 130, og de bo daarligt nok, idet Spisestuen maa benyttes til Skolelofale, og Skolelofallet tillige maa benyttes til Gudstjenesten. Der er altsaa daarligt nok Plads til 130; men naar de skulle være næsten 200 eller i alt Fald 170 eller 180, er der ikke Plads. Altsaa er det nødvendigt, at der bliver anlagt en ny Statsanstalt, hvilket ogsaa er tilfredsstillende godtgjort i Betænkningen. Nu er Spørgsmaalet, hvor denne Statsanstalt skal være, og jeg antager, at det er en Smødefommen imod de Medlemmer, der ifjor endogsaa vilde have standset Sagen om Tidotanstalten for at faae den over til Sjælland og en Smødefommen imod idetmindste flere Retninger i dette Thing, naar det nu foreslaas, at denne nye Anstalt skal ligge i Sjælland. Jeg anser det nemlig for rigtigt, at man ikke sammenhober saamange Børn ved det Døvtummeinstitut, som findes her. Det er muligt, at det kunde blive noget billigere, naar man fik et Døvtummeinstitut for 200 Børn her, men det vil aldeles ikke være heldigt at sammenhobe saamange Børn i en stor By, hvilket

ogsaa synes at være erkjendt fra alle Kompetentes Side, idet Børnene isølge hele deres Stilling da lettere vilde blive udsatte for moralisk og anden Fordærvelse. Om det maatte være billigere, veed jeg forresten ikke; thi vi maa erindre, at ifjor, da vi vedtogte Bevillingen om at lægge Noget til Blindeinstituttet, var det ingenlunde billigt. Det skulde koste 143,000 Kr. for en Forøgelse med 30 Elever. Efter det Forslag, der ligger for, kan man faae en fuldstændig Anstalt for 217,000 Kr. til 100 Elever, saa at det altsaa foreløbig, hvad Beføstningen angaar, ikke synes, at Fordelen er saa meget overdreven ved at vælge Kjøbenhavn. Men selv om saa var, at det var lidt billigere, er det vistnok givet, at det ikke er rigtigt at sammenhobe saamange Børn ved een Anstalt, ligesom det ikke vil være godt for Individuerne i det Hele. Dertil kommer endelig en anden Grund, som maaste endda er den vigtigste, nemlig den, at det under den Udikling, som Døvtummesagen har taget, har viist sig, at der blandt de Døvtumme er to Slags, nemlig en Del, der slet ikke kan lære at tale, og en anden Del, der dog tildels kan lære at tale og tillige at aflæse Læsen af Andres Münd, altsaa baade at forstaa, hvad der bliver sagt, og selv at tale. Det kan ikke negtes, at det er en Opgave, som er prisværdig, naar den kan naas for Staten, at en Del af de Døvtumme lære at tale. Altsaa, den sidste og maaste vigtigste Grund til at skabe Anstalten er den, at det nye Institut skal være efter Talemethoden. Det vil aabenbart ikke være heldigt at have et Institut efter Talemethoden og et efter Tegnemethoden sammen, idet det har viist sig, at selv naar de Døvtumme omgaa hinanden indbyrdes — og det bliver saa at sige deres eneste Omgang — komme de ikke let til at lære at tale, og ligeledes kan det forvolde mange Vanstæligheder med Hensyn til Lærerepersonalet og ved andre Leiligheder. Jeg mener derfor, at de to Anstalter bør adskilles, og efter mit Standpunkt kan jeg kun betragte det som heldigt, at den ene kommer til Sjælland. I Lovforslagets Motiver berøres det, at Eleverne tildels skilles ad allerede fra første Færd af, idet nemlig de uegentlig Døvtumme og de Landsvage udfilles. Foraaavt man kan komme til den Erkjendelse, at de enkelte Individuer høre enten til de uegentlig Døvtumme eller til de Landsvage, sendes de til de Kællerste Anstalter, og der blive de, foraaavt de høre hjemme der, hvortil de nu kaldes ind til Døvtummeinstitutet og derefter sendes til Kællers Anstalter. Foraaavt man altsaa fra Først af kan stille dem ad, komme de til de Kællerste Anstalter; fremtidig skulle derimod de Døvtumme kaldes til Anstalten i Sjælland og være der et Aar, og naar det efter dette Aars Forløb har viist sig, at en Del af dem kan lære at tale, blive de i Sjælland, og de, som ikke kunne lære at tale, men som skulle lære efter Tegne-